

ریفۆرم خوازانی کورد

له ساڵی ۱۹۷۶دا، بۆ یه که مین جار دواى شۆرشى ئێران له ساڵی ۵۷ ده سته یه ک به ناو ریفۆرمخوازه برانبه ر باڵی پاونخوازهاتنه مه یدانى سیاسه ت ئێران وئاغای خاته میشیان وه ک پالیوراوی خویان ده ستنیشان کردوله به ر درۆشم گه لیك وه ک ئێران بۆ هه موو ئێرانیان، عیداله تی کومه لایه تی، ئازادی بیرورا، گرینگیدان به پرسى لاوه کان، توانیان بیرورای جه ماوه ری ئێران بۆلای خویان راکیشن وله هه لېژاردنی سه روککوماری ئێران به ده نگیکی به رزی ۲۰میلیونی باڵی پاونخوازه چۆک دابننن وجیهانیش به پیچه وانه ی چاوه روانیان له و هه لېژاردنه تاسان و ئە م هه لېژاردنیان بۆ په یوه ندی باشتر که تووشی که ندو کۆسپ هاتبوو به ئیجابیان زانی و به مجۆره ریفۆرمخوازان نه ته نیا زۆرینه ی خه لکی ئێرانیان له پشت بۆبه لکوجیهانیش وحه تتا ئۆپوزیسیونی ده روه ش ئە وه یان به لاپه ره یه کی تازه له میژووی ئێران له قه له مدا وپیوه ندی ئێران دگه ل ولاتانی جیهان به تایبه ت ئورویا به ره و باشتر چوو ئە و گروپه دوايه به جیبهه ی دوومی جۆزه ردان ناسران وله وکاته را دوو باڵی زه قی جموَجۆلی سیاسی له ئێران باڵی پاونخوازوباڵی ریفۆرمخواز په یدا بوون وپیش دووی جۆزه ردانی ۷۶باڵی ریفۆرمخواز نه هاتبوو مه یدانى سیاسه ت وئه گه ر وه ها جموَجۆلیکیش بۆبیت دیار، یا کاریگه رنه بۆوه کورد به هیوای وه دیهاتنی به شیک له خواست یا مافه کانی له و هه لېژاردنه خاته میان هه لېژارد له به ر ئە وه ی له

درۆشمه کانی دا کورد خواسته سه ره تایه کانی ده دیت وئه وه هیوایه ک بو که کورد به ده نگیکی به رز له م هه لَبژاردنه به شداری بکات چون له هه لَبژاردنه کانی پیشو کورد به ریژه یه کی که م به شداری ده کرد.

خاته می هه لَبژیردرا که براستی ئه وه لَین هه لَبژیردراوی راسته قینه ی خه لَک بوکه زۆرینه ی خه لَکِیک که دیتوانی به شدار بی له هه لَبژاردن ده نگیاندا به خاته می، و بالی ریفۆرمخواز که له م هه موو هیژه که له ماوه یه کی کورت دا به ده ستی هینابووشاگه شکه ببوون وبه جارِیک ئه و وه عده وبه لَینه ی که دابۆیان له بیریان چۆوه هه لَبه ت هۆی تر هه بوو وخاته میش گله یی ئه کرد که مه جلیس دگه لی ناکۆکه هه لَبه ت ده بی بگوتری که خۆلی ئه وه لی هه لَبژاردن شووراکان که یه کِیک له کاره گرینگه کانی خاته می بوو به زۆرینه ی ده نگ بالی ریفۆرمخواز هینایه وه و بالی پاونخواز له پراویز ماوه له هه لَبژاردنه کانی شوورای تاران بالی پاونخواز زۆر کز بوون حه تتا سه رۆککۆماری پیشوی ئیرانیش به له قه له ق له ریزی سییه م راوه ستا که دوايه بو وه ی خۆی له م ته نگانه رزگار کا ئیستیعیای دا و بالی ریفۆرمخواز ئه وه نده یترمه ستی سه رکه وتنه که یان بوون وله خۆلی شه شه میش مه جلیس که وته ده ست بالی ریفۆرمخواز ودوو له سییه ی ده ستگای ده سه لَات که وته ده ست بالی ریفۆرمخوازو خه لَک ده سه لَاتی بۆیه دایه ده ست بالی ریفۆرمخواز تا ئالوگۆرپیک بینی وه ک چۆن

خویان به لینه یان دابوو به لام دواى هه شت سال کیسه به تال
بوون ونه یانتوانی به به شیک که م له و هه موو به لینه ی که
دابوو یان به ئه نجام بگه یین وئه وه بو هوئی دلساردی خه لکی
ئیران به گشتی و کوردستان به تایبه تی ،که له خولی دوومی
هه لبتاردنی شووراکان خه لک به ریژه بیکی که م به شداریان
کرد و بالی پوانخواز له م هه لبتاردنه سه ر که وتوو بو و چون
زانیان ریفورمخوازن پیگه یه کیان له ناو خه لکدا نه ماوه بوخولی
حه وته م بی ترس زوریک له که سانیک که نوینه ری خه لک له
مه جلیسی شه شه م بوون نه یانتوانی له فیلتر یا پالوینه ی
شوورای نیگه هبان بوگزه ریڤ و ره دی سه لاحیه ت کران
و ئه وانیش هه ره شه یان کرد که ئه گه ر ته ئیدی سه لاحیه ت
نه کرین په ناده بنه ریگای تر که چی شوورای نیگه هبان گوی
نه دایه وان وئه وانه ی ته ئیدی سه لاحیه ت نه کرد چونکه
دیازانی که بالی ریفورمخواز تووشی کز بوون هاتوو و هیچ
کاتیکیش له پشتیوانه خوئی که خه لک بوون که لک وه ر ناگرن
وئه وه ش راست بو ته نیا له و هه موو قه یرانه ی که بو ئاغای
خاته میان ساز کردبوو وروژ نه بوو که لایه نگریکی وی نه خه نه
زیندان یان روژنامه کانی هواداری وی دانه خه ن که چی ته نیا
له شیوه ی گله یی دا ده ماوه وخاته می بو جاریکیش هیچ کاتیک
بو رای و پشتیوانه ی خوئی که خه لک بوون نه گراوه و وداوای
یارمه تی نه کردو دلساردی خه لک کاتیک زیاتر بو که نوینه رانه
مه جلیس هه ره شه یان کردبو که ئه گه ر ته ئیدی سه لاحیه ت

نه کرین ئیستیعیفائه ده ن که چی دواى به ریوه چوونی هه لَبژاردن
که هه لَبژاردنیکی کز بوووله زۆر شاران مه شروعیه تی هه لَبژاردن
ده که وته ژیر پرسیار وبالی پاونخواز به ده نگیکی که م هینایه وه
نوینه رانی ریفۆرمخوازی مه جلیس نه ته نیا ئیسیعیفایان نه دا به لکو
بی ده نگیش بوون و ئه و ه بۆن به ستی ریفۆرمخوازانی گه یاند
که تووشی شکه ست هاتن وحه تتا خووشیان به وشکه سته
سیاسیه به بۆن به ست گیشتنی ئیسلاحتیان راگه یاند وبه و
قه ناعه ته گیشتن

شکه ست خواردنی ریفۆرم له ئیراند ا به چه ند هویه ک که
سه ره کی تریان سوډوه رنه گرتن له پشتیوانه ی خه لک بو
گوشار که ده یوانی به شیک له و هه موو کیشانه ی که بو
خاته میان درووست ئه کرد باشترین ئه هرۆمی گوشار بیته
و پیگه ی خووشیان له ناو خه لک قایمتر به که ن به لام لیڤه دا
ریفۆرمخوازان تووشی شکه ست هاتن که خاته می به رژه وه ندی
راگرتنی سیستمی ده سه لات له به رژه وه ندی خه لکی پی
مۆهیمتر بو که ئه وه به پیچه وانه ی درۆشم و به لینه کانی
بو چونکه درۆشمی سه ره کی وی چاکسازی له سیستم له
باری سیاسی،ئابووری،وکۆمه لایه تی بو ئه و درۆشمی وه ک
شایسته سالاری، کۆمه لگای مه ده نی،ئازادی بیرورا ده ربرین
سه ردا وناوه روکی ریفۆرمیش چاکسازی سیستمه ودیموکراتیزه
کردنی سیستمه،به لام ئه و ته واوی به لینه کانی له به ر
نه شلیژانی سیستمی داخراوی ئیران که بالی پاونخواریش

ئە وە ی دە ویست پیشیل کرد و ئە وە ش بو هوی
دلساردی خە لک، ریفۆرمخوازان سیاسە تی سە یریان بە کار
هینا وە ک سیاسە تی ئارامیشی فە عال کە ئە وە خوی لە
خۆیدا نیشانگە ری بی دە سە لاتی بالی ریفۆرمخواز بو، بو
بالی پاونخواز لە هە موو کارتە کانی گوشار کە لکی وە رگرت
بە لام ریفۆرمخوازان لە برانبە ر ئە واندا ئارامیشی فە عالیان
بە کار هیناکە روون نە بو ئە و ئارامیشە چیه کە توانای جموجولی
هە بیّت و بتوانی بالی پاونخواز وە ک پیشو لە پراویز باوی
کورد کە لە هە لبژاردنە کاندای دە نگی بە بالی ریفۆرمخواز دا بە
چکۆلە ترین ماف کە مافی سە ره تایی هە ر ئینسانە ئە ویش
خویندن بە زمانی زگماکی لە خویندنگاکانی ئیرانە نە گە یشت و
بە لینیه کان گشتیان پشت گوی خزان و تە نانە ت بو باری دوو م
کە کورد دیسان دە نگی بە ئاغای خاتە میدائاغای خاتە می دانانی
یە ک وە زیر کورد لە کابینه کە یدا بە ره وا نە زانی و ئە وجارە
کورد بە وە گە یشت کە سە بارە ت بە کورد هیچ کام لە دوو
بال فە رقیکیان نیە و کورد بە شارووە ندی دە ره جە دوو دە ناسن
وحازر نین کە ئە وە ی لە یاسای بنە ره تی ئیرانیشدا هاتوو بە
ئە نجام بگە یینن وقۆمار بە کورد دە کە ن کە هە ر کاتیک
گوشاریان بو هات بە کورد هە لده لین و لە کاتی کە گوشار کە م
دە بیته وە لە بیر دە چنە وە ئە وە وە رده باسیک لە سە ر
ریفۆرمخوازان ئیران بو

لە و رۆژانە دا دە ستە یە ک لە کورده کان بە نیوی ریفۆرمخوازان

كورد هاتونه سه ر باس وله چه ند كو بونه وه به ئاكاميك گيشتن
كه له ١٥ ماده داخوي ده نويني و ئه و ١٥ ماده دخه نه به ر
چاوي پاليوراوان تا هه ركاميان قبولى كرد پروپاگه نده ي بو
به كه ن يا ئه وان خويان به نوينه ري خه لكى كورد ده زانن و
ده لين كورد ده نكي خوي ده دا به و پاليوراوه تا ئه ورو
وا ده ركه وتووه كه ئاغاي مؤعين ئه وه قبول كردووه و
ريفورمخوازان كورد زورتر دياره له وي پشتيواني ده كه ن و
زياتر پروپاگه نده ي بووي ده كه ن هه ر چه ند تا ئيستا ليستي
پاليوراوان بلاو نه بوته وه هه ر چه ند ئه و كاره ي ريفورمخوازاني
كورد بوته هووي وتووويژله سه ر كورد وشكاندني تابوي
وتووويژ نه ته وه كاني ئيران به لام چه ند پرسيار ديته
گوري كه بو چي ريفورمخواز بو چي ئه وانه نيانتوانيوه خويان
وه ك بزوتنه ويه كي ئازاد و سه ربه خو كه له چواچيوه ي
ياساي بنه ره تي ئيرانيش دابا خويان راگه ياندبا بو چي سه ر
به بالي دوراوي ده سه لاتي ناوه ندي كه له ئه وپه ري هيز
هيچيان بو نه كرا تازه ريفورمخوازاني كورد ديانهه وي به
هينانه سه ر كاري سه رو ككوماري ريفورمخواز داواكاني كورد
مسوگه ر بيت راستيه كه ي ئه ويه كه له پرسى كورد هيچ كام
له و دوو باله باوه ريان به ئيراني چه ند نه ته وه نيه و به
بيريكى ئيستاليني ديانهه وي به باشتتر كردني ئابووري خه لك
هه ستي نه ته وايه تي كه م بكه نه وه كه ئه وه له بيروراي
بالي ريفورمخوازيش داهه يه بو وينه له قسه كاني ئاغاي

حه ججاریان له بۆکان ئە وه ده رده که ویت یا له ولامی
پرسیاریک له ئاغای خاته می له مه هاباد که ئایانه تو دروشمی
ئیران بو هه موو ئیرانیانت پی باشته یا ئیران بو هه موو
نه ته وه کان یا ن قه ومیه ته کان که ئاغای خاته می ئە وه ی
ئە وه لی قبولتر بو و بوونی نه ته وه جیاوازه کان له ئیران
بووی هه زم ناکریت په س ئیمه ی کورد چون بروابکه ین
که سبه ی که ریفورمخوازان هاتنه سه ر کار ئیمه یان له بیر
نه چیته وه وه ک چون هه شت سال ئە ویان کردو هیچ
کرده وه ییکی پوزیتیفمان له ریفورمخوازان نیسبه ت به کورد
نه دیت وسه باره ت به پرسى کورد هه ر دوو بال له سه ر
یه ک بیر وران و متمانه کردنیان پییان زورمۆشکیله و
ریفورمخوازانى کورد که به شیکن له ده سه لات یان
په روه رده ی ده سه لاتى ناوه ندین وجۆریک په یوه ندیان
هه یه چون ده توانن نوینه ری خه لکی کورد بن ئە وان به
هینانه گۆری چه ند ئە گه ریک که ئە گه رپاوانخوازان
ده سه لات بگرنه ده ست سیستمی ئیران به یه کجاری
ده به سریت وجیگای نه فه س کیشان سه خت ده بیت به لام
ئە لان ئە و که شه ئازاده هه یه رپۆژ نیه که بلاوکراوه یه ک
دانه خری و به رپرسه که ی زیندانی نه کریت ئە و که شه
ئازاده ی که ئە وان باسی لی ده که ن ئە ویه! خو ئە گه رله وه ش
توندوتیژی بکار بینن تازه ناتوانن ریگای بیر وئه ندیشه بگرن ده
توانم بلیم که ریفورمخوازان ته نیا پالپیوه نه ربون و گه ر نه هیچ

پاریزگارکیان له بیرمه ندان نه کردووہ وزه مانی به ر به ست
کردنی بیر یا پلۆمپ کردنی هزر و بیر نه ماوه ئه مرو جیهان
سنۆری، بیر کردنه وه نه ماوه وئینسانه کان به که مترین کات
ئاگاداری ته واوی ئالو گۆر و بیر و رای خه لک بن و دگه ل
یه ک ئالوگۆری بیر و را بکه ن و یه کیک له هوکاره کانیتر که
ئه گه ر بالی پاوانخوایش بیته سه ر کار ناتوانی بگریته وه بو
ساله کانی پیش ۷۶ ئه ویه که وه زعی جیهان دواي ۱۱ سیپتامبر
گۆراوه وئه مریکاله و چه ند ساله ئالو گۆریکی به رچاوی
له هاوسیکانی ئیران پیکهیناوه په س بالی پاوانخوایش ناتوانی
وه ک جاران خه لک له به ر چاو نه گریته وله سیته می ده سه لاتی
به ستر او دا بمینیته وه هه لبه ت برنامه ی وان چاکسازی له باری
ئابووریه و وای بو ئه چن که ئه گه ر بتوانن خه لک له کیشه ی
ئابووری رزگار که ن ده توانن به و سیستمه ی ده سه لات ئیدامه
به ده سه لاتی خویمان بده ن په س گه رانه وه بو رابردوو مؤمکین
نیه ئیمه ی کورد دواي هه شت سال چۆن ئه و متمانه و باوه رمان
تیدا دروست بیته که بو جاریکی تر به لینه کان و پشت گوی ناخرین
و له کورد ته نیابو مه شروعیه ت که لک وه رناگرن و ئایا توانای
ده سه لات سه روکۆمارله ئیران توانای جیبه جی کردنی داواکانی
رپفۆرمخوازانی کورد هه یه وئایابو جیبه جی کردنی ئه و ۱۵ ماده
نابی مه جلیسیش له سه ری کۆک بیته دواي وی له فیلتری
شوورای نیگه هبان ره ت بیته که ئه گه ر وایته له و ۱۵
ماده یه کیکیشان له و پالۆینه ره ت نایته و هه موو له سه ر

ده مینه وه وداواکانی ئە و گروپه وه ک زۆر له لوایه ح که له
ته ره ف ده وڵه ت دراوه به مه جلیس و مه جلیسیش ده نگی
پی داوه که زۆربه ئاسانی له لایه ن شوورای نیگه هبان ره ت
کراوه ته وه ودراره به شوورای ته شخیسی مه سهله حه تی نیازم
که زۆربه شیان له ویش ره ت کراونه وه په س داواکاری چی؟!
رِیفۆرمخوازانى کورد له به سته له ک دیان هه وی گه رمایان
پی بگات وخۆی پی گه رم که نه وه به لام راسته قینه ئە ویه که
بالى پوانخوازگه روى ده سه لاتى پییه وهه رکاتیک که گوشاریان
بو هات له ئە هرۆمی که هه یانه که لک وه ر ده گرن وئه و
ئه هرۆمانه له حه ساسترین ئیستگاکانی ده سه لاتدان و ریگای
چونه ژۆری یاسای ناکۆک ده گرن وله وی رای ده گرن وه ک
چۆن هه تا ئە لان کردویانه، ئایا رِیفۆرمخوازانى کورد به چ
گارانتیه ک هه واداری له بالى رِیفۆرمخوازانى

ئیران ده که ن؟!!

تاهیر مسته فا

mastafa60@yahoo.com